

Lovforslag nr. L 194. Fremsat den 11. marts 1986 af Leif Hermann (SF), Agerschou (SF), Carsten Andersen (SF), Gert Petersen (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om private registre m.v.

§ 1

I lov nr. 293 af 8. juni 1978 om private registre m.v. foretages følgende ændringer:

1. Kapitel 2 og kapitel 3 ophæves, og i stedet indsættes som nye kapitler:

»Kapitel 2

Registrering, samkøring og videregivelse af oplysninger

§ 3. Erhvervsvirksomheder, erhvervsdrivende institutioner, foreninger og lignende må kun foretage registrering af oplysninger, der er almindeligt offentligt tilgængelige, og oplysninger, som den, oplysningen vedrører, har givet samtykke til registrering af, eller som omstændighederne nødvendiggør en registrering af.

Stk. 2. Registrering af oplysninger om race, religion og hudfarve, om politiske, seksuelle og strafbare forhold, om helbredsforhold, sociale forhold af væsentlig betydning, misbrug af nydelsesmidler og lignende må dog kun foretages, hvis den, oplysningen vedrører, har givet samtykke til registreringen, eller omstændighederne nødvendiggør en registrering.

Stk. 3. Registrering af de i stk. 1 og 2 nævnte oplysninger må dog kun foretages i det omfang, registreringen er et naturligt og nødvendigt led i den normale drift af virksomheder m.v. af den pågældende art.

Stk. 4. Oplysninger som nævnt i stk. 1 og 2 må dog ikke registreres, såfremt oplysningerne er mere end 5 år gamle.

§ 4. Registre, der indeholder oplysninger som nævnt i § 3, stk. 2, skal godkendes af registertilsynet, der tillige skal godkende forskrifter for registrenes drift og sikkerhed m.v.

§ 5. For registre, oprettet med henblik på at advare andre imod forretningsforbindelse med eller ansættelsesforhold til en registreret (advarselsregistre), gælder bestemmelserne i § 4 om godkendelse tilsvarende.

§ 6. For registre, oprettet med henblik på at drive virksomhed med registrering af oplysninger til bedømmelse af økonomisk soliditet og kreditværdighed med henblik på videregivelse (kreditoplysningsbureauer), gælder bestemmelserne i § 4 om godkendelse tilsvarende.

§ 7. Andre registre end de i §§ 4-6 nævnte skal anmeldes til registertilsynet.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at anmeldelse kan undlades for visse registre, hvis oplysninger og formål gør dette ubetænkeligt.

§ 8. Samkøring af registre må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra registertilsynet.

Stk. 2. Registertilsynet kan kun meddele godkendelse til samkøring af registre, såfremt hensynet til de registrerede ikke taler derimod og samkøring er påkrævet som et nødvendigt led i virksomhedens normale drift.

Stk. 3. Samkøring af private forskningsregistre med henblik på kortlægning af enkelt-

personers eller gruppers adfærd eller livsforløb kan ikke finde sted.

§ 9. Videregivelse af oplysninger som nævnt i § 3, stk. 2, må kun ske, når

- 1) der foreligger samtykke til videregivelse fra den registrerede eller den, der handler på den registreredes vegne,
- 2) videregivelse tjener til opfyldelse af samfundsmæssigt set rimelige behov,
- 3) videregivelse er et naturligt, nødvendigt og normalt led i driften af virksomheden m.v. og
- 4) oplysningerne ikke er over 5 år gamle.

Stk. 2. Kreditoplysningsbureauer, jfr. § 6, må ikke videregive oplysninger, der er indhentet 6 måneder eller mere forud for videregivelsestidspunktet.

Stk. 3. Andre oplysninger må kun videregives, såfremt den registrerede har givet samtykke til videregivelse og oplysningerne ikke er over 5 år gamle.

Stk. 4. Videregivelse af oplysninger må kun ske skriftligt.

Kapitel 3

Egenaces, underretning om registrering og sletning

§ 10. Virksomheden m.v. skal inden 4 uger efter registreringen give meddelelse til den, der første gang optages i registeret. Meddelelsen skal indeholde oplysning om den registreredes adgang til at få oplysninger fra registeret efter bestemmelserne i § 11.

Stk. 2. Sker der ændring i de registrerede oplysninger, skal virksomheden en gang årligt give meddelelse til den registrerede herom.

§ 11. Den registrerede har til enhver tid krav på fra virksomheden m.v. inden 4 uger at få udleveret en fuldstændig registerudskrift af oplysninger, der vedrører den registrerede. Dette gælder dog ikke, hvis virksomheden har meddelt oplysninger i overensstemmelse med § 10, stk. 2, inden for de sidste 6 måneder.

Stk. 2. Kreditoplysningsbureauer, jfr. § 6, skal endvidere til enhver tid på begæring af den registrerede skriftligt oplyse, til hvem registrerede oplysninger er videregivet.

§ 12. Oplysninger skal slettes, når de har været registreret i 5 år, medmindre den registrerede giver sit samtykke til fortsat registrering eller fortsat registrering er et led i en virksomheds personaleadministration, patientkartotek eller lignende. Overførsel til arkivering i offentlige arkiver af hensyn til forskningsmæssige formål kan dog finde sted efter regler fastsat af justitsministeren.

§ 13. Nægter virksomheden m.v. efter anmodning fra en registreret at slette eller berigtige oplysninger, der angives at være urigtige eller vildledende, eller at slette oplysninger, der ikke må registreres, eller har virksomheden ikke inden 4 uger skriftligt besvaret en henvendelse herom fra den registrerede, kan den registrerede indbringe spørgsmålet for registertilsynet, der træffer afgørelse om, hvorvidt der skal foretages sletning eller berigtigelse.

Stk. 2. Registertilsynet kan pålægge virksomheden at give skriftlig underretning om berigtigelsen til alle, der har modtaget oplysningen inden for de sidste 6 måneder, før den registrerede fremsatte sin anmodning over for virksomheden. Virksomheden skal samtidig give den registrerede meddelelse om, hvem der har modtaget underretning efter 1. pkt., og hvorfra oplysningen eller bedømmelsen stammer.«

2. § 21 affattes således:

»§ 21. Oplysninger, der efter kapitel 2 ikke må videregives eller ikke må registreres, uden at registeret er godkendt af eller anmeldt til registertilsynet, må ikke indsamles med henblik på registrering i udlandet.

Stk. 2. Registre som nævnt i §§ 4-6 må ikke overlades til elektronisk databehandling i udlandet.

Stk. 3. Justitsministeren kan til opfyldelse af internationale aftaler eller i øvrigt til fremme af internationalt samarbejde om regulering af den art af virksomhed, der omfattes af loven, fastsætte, at bestemmelserne i stk. 1 og 2 ikke skal finde anvendelse i forhold til bestemte andre lande eller bestemte typer af registre. Det kan kun fastsættes efter indhentet udtalelse fra registertilsynet, og såfremt det ikke vil medføre en væsentlig forringelse af den beskyttelse af den registrerede, loven tilsigter at sikre.«

3. § 22, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. For så vidt angår virksomhed, der er godkendelses- eller anmeldelsespligtig, har tilsynets medlemmer og personale til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til alle lokaler, hvorfra registeret administreres eller kan benyttes, samt til lokaler, hvor registeret eller de tekniske hjælpemidler opbevares eller anvendes.«

4. § 27, stk. 1, nr. 1, affattes således:

»1) overtræder §§ 3–6, § 7, stk. 1, § 8, stk. 1, §§ 9–12, §§ 17–20 og § 21, stk. 1 og 2,«.

5. I § 27, stk. 1, nr. 2, ændres »§ 5, stk. 1, eller § 15, stk. 2, 1. pkt.« til: »§ 13«.

6. I § 28 ændres »§ 3, stk. 3, § 8« til: »§§ 4–6«.

7. Efter § 28 indsættes i *kapitel 7* som ny paragraf:

»§ 28 a. Den, der benytter eller videregive registrerede oplysninger, der efter loven ikke må registreres eller er urigtige, skal yde den registrerede erstatning for økonomisk tab, der opstår som følge heraf.

Stk. 2. Drives virksomheden m.v. som aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan erstatningsansvar pålægges selskabet som sådant.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Registre oprettet før lovens ikrafttræden skal dog først anmeldes inden 1. januar 1995.

Stk. 3. Registre, som er nævnt i de ved lovens § 1, nr. 1, foreslåede §§ 4–6, og som er oprettet inden lovens ikrafttræden, skal dog godkendes af registertilsynet inden 1 år efter lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov om private registre m.v. har siden sin ikrafttræden den 1. januar 1979 ikke haft nogen voldsomt omstridt tilværelse, hvilket også synes at fremgå af registertilsynets årsberetninger. Imidlertid fremkom det radikale venstre i folketingsåret 1983-84 (2. samling) med et lovforslag til ændring af lov om private registre m.v. (se Folketingstidende 1983-84 (2. samling), forhandlingerne sp. 1324 og 3961 samt tillæg A sp. 1829).

Ligeledes fremsatte partiet venstresocialisterne et forslag til ændring af straffeloven i folketingsåret 1984-85 med henblik på forbud mod registrering af telefonsamtaler (se Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 1280 og 2495 samt tillæg A sp. 1157). Dette forslag genfremsattes i folketingsåret 1985-86 som beslutningsforslag (B 21) (se Folketingstidende 1985-86, forhandlingerne sp. 730 og 1952). Disse forslag bør inddrages i revisionsovervejelserne.

Siden vedtagelsen af lov om private registre har folketinget yderligere vedtaget en forvaltningslov, (se Folketingstidende 1985-86, forhandlingerne sp. 64, 472, 3345 og 3972), hvori der er sat visse snævre grænser for videregivelse af oplysninger fra offentlige myndigheder. Dermed er der tilvejebragt en tydeligere beskyttelse af særlig følsomme personoplysninger, en beskyttelse, der efter forslagsstillernes opfattelse bør udstrækkes til at omfatte også oplysninger, der registreres og videregives som led i privat erhvervsvirksomhed.

Folketinget har den 25. maj 1984 vedtaget lov om betalingskort, hvori der er indeholdt regler om registrering og videregivelse af oplysninger, der er knyttet til kortudstederens virksomhed. Efter lov om betalingskort kan oplysninger om kortindehaver og indbetalingsmodtager kun videregives, for så vidt dette er nødvendigt til gennemførelse af betalingstransaktioner, korrektioner og retshåndhævelse eller dette i øvrigt er bestemt i henhold til anden lovgivning. Videre er det bestemt, at oplysninger om benyttelse af betalingssystemer maksi-

malt skal opbevares i 5 år. Misbrugsoplysninger skal dog slettes senest 2 år efter registreringen.

Disse bestemmelser er meget restriktive og udpræget orienterede i retning af forbrugerbeskyttelses synspunkter. I videst muligt omfang er sådanne synspunkter lagt til grund ved udarbejdelsen af lovforslaget.

I forbindelse med sin almindelige virksomhed har Forbrugerrådet også fulgt administrationen af lov om private registre m.v. og ved forskellige lejligheder givet udtryk for rådets opfattelse af den gældende retstilstand. Dette skete bl.a. i en kommentar til det ovenfor omtalte forslag fra det radikale venstre. Forbrugerrådets synspunkter er senere fulgt op i en skrivelse af 21. januar 1985, hvori rådet kommenterede justitsministerens redegørelse af 12. september 1985 og ministeriets beretning af 12. december 1984 om erfaringerne med administrationen af registerlovgivningen.

På grundlag af dette materiale og som et led i forberedelsen af den kommende revision af registerlovgivningen fremsætter forslagsstillerne nærværende lovforslag og forslag til folketingsbeslutning om revision af lov om offentlige myndigheders registre, B 125.

Lovforslaget har som grundlæggende princip, at retsbeskyttelsen i forhold til reglerne om offentlige myndigheders registre ikke bør være ringere, når det drejer sig om privat registervirksomhed. Dette har givet sig udslag i fastlæggelse af principper om godkendelse af registre, der indeholder særlig følsomme personoplysninger, idet forvaltningslovens sondring mellem rent private forhold og andre fortrolige oplysninger forudsætningsvis er lagt til grund.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1, nr. 1

1. Lovforslaget indeholder nye regler om, hvilke oplysninger der må registreres, samt om brugen af disse. Hovedprincippet er her et krav om samtykke, medmindre det drejer sig om alment tilgængelige oplysninger, der fremgår af dagspresse, opslags-

værker og lignende. Dog må oplysninger, der fremgår af opslagsværker, dagspresse og lignende, men som kan rubriceres under begrebet rent private oplysninger, ikke registreres uden samtykke. Begrebet rent private oplysninger udvides i forhold til den gældende lovs § 3, stk. 2, med oplysninger om sociale forhold af væsentlig betydning, jfr. forvaltningslovens § 28, stk. 1.

Endvidere foreslås det, at registrering af oplysninger kun må foretages, i det omfang registreringen er et naturligt og nødvendigt led i driften af virksomheder af den pågældende art, og at oplysninger ikke må videregives uden samtykke fra den registrerede.

2. For »følsomme registre« (§ 4), advarselsregistre (§ 5) og kreditoplysningsbureauer (§ 6) foreslås det, at de inden oprettelsen skal godkendes af registertilsynet, der også skal godkende registerforskrifter. Allerede eksisterende registre skal godkendes inden et år efter lovens ikrafttræden.

Forslagsstillerne har overvejet, hvorvidt kreditoplysningsvirksomhed og oplysningsaktiviteter med henblik på advarsler mod økonomisk usolide personer skulle reguleres gennem en særlig autorisationsordning henlagt til forbrugerombudsmanden. Regler om godkendelse og udfærdigelse af registerforskrifter gør dog dette mindre påkrævet, så meget desto mere som der opstilles særlige krav om godkendelse af eksisterende registre inden et år fra lovens ikrafttræden. Administrativt skulle en sådan godkendelsesordning gennem registertilsynet ikke volde vanskeligheder, idet tilsynet i forvejen har modtaget anmeldelse om virksomheden i henhold til den gældende lovs § 9.

3. For andre registre foreslås en anmeldelsespligt, idet dog visse typer af registre i kraft af en bemyndigelsesbestemmelse kan undtages. Sådanne undtagelser tænkes navnlig at komme på tale for så vidt angår sportsforeningers registrering af medlemmer og tilsvarende nødvendige og uproblematisk registre.

Da registeropbygningen i privat regie efter registertilsynets skøn omfatter ca. ½ til 1 million registre (justitsministeriets beretning s. 29), har forslagsstillerne måttet opgive at udforme regler om godkendelse og anmeldelse af eksisterende registre. Disse skal imidlertid gennemgå en sådan procedure inden for en 10-årig periode, hvilket forekommer nødvendigt, da hovedparten af de eksisterende registre ellers fortsat vil kunne fungere uden offentlig registrering. Dette forekommer yderligere begrundet på baggrund af lovforslagets regler om kassation af registeroplysninger, idet sådanne registre med hensyn til oplysninger reelt fornys i løbet

af 5 år fra den reviderede private registerlovs ikrafttræden.

4. Justitsministeriet stiller sig i beretningen af 12. december 1984 tvivlende over for behovet for regler om samkøring af registre i privat regie, herunder særligt behovet for en forudgående tilladelse. Det må imidlertid forventes, at navnlig brugen af elektroniske betalingsordninger og kreditgivning m.v. vil øge behovet for samkøring af private registre inden for bestemte brancher som pengeinstitutter og forsikringsselskaber. Dermed muliggøres udskillelse af enkeltpersoner og grupper, og en skærpende af reglerne synes derfor påkrævet.

5. I det ovenfor nævnte beslutningsforslag fremsat af venstresocialisterne rejses spørgsmålet om registrering af telefonsamtaler. En sådan registrering kan efter forslagsstillerens opfattelse finde sted, for så vidt den kun omfatter oplysninger, der er nødvendige for et lovligt formål. Dette indebærer, at registrering via et tælleværk er lovlige, men registrering af, hvilke telefonnumre der er foretaget opkald til, er forbudt. Dette synspunkt forekommer i fuld overensstemmelse med tankegangen bag reglen i retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3, hvorefter politiet efter retskendelse kan indhente oplysninger om, hvilke telefoner der har været sat i forbindelse med hinanden.

6. Lovforslagets bestemmelser om videregivelse er, jfr. ovenfor under de indledende bemærkninger, udformet som en sikring af forbrugerbeskyttelses synspunkter, således at personoplysninger kun videregives, når der foreligger samtykke. Et sådant samtykke kan indhentes forud i forbindelse med registreringen af oplysningerne, ligesom oplysninger vedrørende helbredsforhold og lignende, hvis videregivelse er nødvendig af hensyn til indgåelse af forsikringsaftaler m.v., fortsat kan kræves og forudsættes videregivet som et nødvendigt led i selskabets aktiviteter.

7. Den gældende lov om private registre m.v. indeholder ikke regler om registerindsigt for den registrerede. Dette forekommer uheldigt og ubegrundet, for så vidt egenaces er mulig i henhold til lov om offentlige myndigheders registre. Det forhold, at registre føres i privat regie, synes ikke at kunne begrunde denne forskel.

8. Der findes ingen bestemmelse om kassation af oplysninger i den gældende lov om private registre bortset fra reglerne i §§ 6, 13 og 15, der alene omfatter EDB-registre og urigtige og vildledende oplysninger, der beror hos kreditoplysningsbureauer. Der foreslås indført en regel om, at alle oplysninger som hovedregel skal slettes 5 år efter registreringstidspunktet. Baggrunden herfor er, at

såvel helbredsoplysninger, der ikke indgår i lægers patientkartoteker, som oplysninger om økonomiske forhold m.v. typisk vil være uden værdi efter 5 års forløb. I de situationer, hvor dette ikke er tilfældet, kræves samtykke, eller at fortsat registrering er nødvendig af hensyn til registerets formål.

9. Lovforslaget supplerer de gældende bestemmelser om kreditoplysningsbureauer, der kun giver adgang til oplysningskilderne, hvis oplysningerne er urigtige eller vildledende og videregivet. Disse meget begrænsede og skønsprægede kriterier yder ikke fuld beskyttelse mod videregivelse eller registrering af ukorrekte oplysninger, da den, oplysningerne vedrører, almindeligvis ikke er bekendt med, hvorfra oplysningerne stammer, da der ikke eksisterer nogen pligt til oplysning herom bortset fra de situationer, der er nævnt i den gældende lovs § 14. Hvis den registrerede oplyses om kilden til oplysningerne, vil det ofte være lettere at korrigere fejlagtige oplysninger.

Til § 1, nr. 2

Oplysninger, der ikke lovligt må registreres eller kun må optages i registre, der er godkendt af eller anmeldt til registertilsynet, bør ikke kunne indsamles med henblik på registrering i udlandet. På samme måde bør registre, der ikke vil kunne oprettes her i landet uden godkendelse eller anmeldelse til registertilsynet, ikke kunne behandles i udlandet.

Til § 1, nr. 3-6

De foreslåede ændringer er en konsekvens af de under § 1, nr. 1, foreslåede ændringer.

Til § 1, nr. 7

Det foreslås, at der indføres en objektiv ansvarsbestemmelse, således at den registrerede, uanset hvor der er begået fejl, og uanset om fejlen kan tilregnes nogen som uagtsom, uden videre kan tillægges erstatning for den skade, uberettiget eller fejlagtig registrering, videregivelse m.v. forårsager.